

Autiobrons stängning – ny väg för malmen

Sänkt hastighet och riskanalyser ska säkra nya vägen för malmtransporterna.

S2-3

Rekordleveranser och god lönsamhet

Kinas hunger efter järnmalm och Brasiliens tappade leveranser pressar upp järnmalmpriserna till rekordnivåer. Det samtidigt

som Kaunis Iron levererar rekordnivåer i volym. En nöjd Åsa Allan, vice vd Kaunis Iron, kan summera ett starkt 2020 – trots

Coronapandemin. Ett år som fyller på viktiga kassareserver och möjliggör nya framtidssatsningar.

S8

INGEN NEGATIV MILJÖPÅVERKAN

Sedan 2008 har vattendragen analyserats och inga av de tusentals tester som genomförts visar på någon negativ miljöpåverkan från gruvverksamheten. Följ med Ahti Haaparanta och Anna Sundelin i deras analysarbete i vår miljöspecial. Så här fungerar testverksamheten.

S4-7

FÖLJ OSS PÅ

KAUNIS IRON

2,1

miljoner ton järnmalm under 2020. Prognosen pekar mot det. Budgetmålet var 2 miljoner.

”Det är klart att den här delen i processen skjuts fram några månader.”

ÅSA ALLAN, VICE VD KAUNIS IRON, OM ATT PANDEMIN OMÖJLIGGÖR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLENS SYN AV GRUVOMRÅDEN I HÖST – VILKET FÖRLÄNGER VÄNTAN PÅ NÄSTA STEG TILL SOMMAREN 2021.

Ökad efterfrågan genererar fler arbetstillfällen.

Foto: Pär Bäckström

Kaunis Iron växer

KAUNIS IRON växer, trots Coronapandemin. Under 2020 med 135 anställda och under 2021 med ytterligare 30.

– Det är 30 nya tjänster, så det känns både kul och spännande, säger Sara Stridsman, HR-chef Kaunis Iron.

Det är pandemi och arbetslöshetssiffrorna tickar upp i riket. Men på Kaunis Iron pågår rekryteringsarbetet för fullt för ett växande företag. I skuggan av krisrubrikerna går gruvbolaget bättre än någonsin med rekordleveranser och bra nivå på järnmalmpriset.

Nu växer även bolaget i numerär. Kaunis Iron har i två steg anställt externa resurser, i september tog man över 38 anställda inom transporter från Kirunaföretaget LTH och i november tog man över 38 anställda från Gisab för driften av anrikningsverket.

Men det räcker inte, just nu söker Kaunis Iron efter ytterligare personal.

– Det stämmer, vi kommer under vintern rekrytera intensivt, i planen ligger att vi ska bemanna 30 nya tjänster från nu och under 2021. Det känns förstås roligt att vi kan erbjuda arbetstillfällen i en tid där många kanske tyvärr förlorar jobbet, konstaterar Sara Stridsman, HR-chef Kaunis Iron.

I arbetet för att utveckla Kaunis Iron ligger dessutom en stor expansionsplan på vänt för att nya till-

Sara Stridsman.

Foto: Pär Bäckström

ståndsprocesser ska landa och nya fyndigheter bli möjliga att bryta.

– När den dagen kommer behöver vi rekrytera hundratals nya arbetskamrater. Så givetvis hoppas vi mycket på att få de positiva beskederna så att det arbetet kan starta. Men vi vet att den processen tar tid, säger Sara Stridsman och tillägger:

– Vi vill bygga en långsiktig hållbar gruvverksamhet för kommande generationer. ○

Väg 99, Mukkakangas
• Hastighetssänkning till 60 km/h genom hela byn.

Väg 99, Pajala
• Information om ökad uppmärksamhet.
• Extra halkbekämpning i rondell vid behov.

OBS! Vid denna tidnings tryckning den 16 december var det fortfarande oklart om Trafikverkets tester skulle möjliggöra att Autio-bron kan öppnas för trafik på nytt. Om så skett är tyvärr denna artikel inaktuell. Vi ville ändå säkerställa att alla får denna information i det fall bron fortsatt hålls stängd.

”Vägarna ska bli så

TRAFIKVERKET stängde Autiobron i november och nu rullar malmtrafiken genom Pajala istället.

Därför sänker Kaunis Iron hastigheten på sina fordon.

– För oss är det alltid säkerheten först, säger Lars Wallgren, logistikchef Kaunis Iron.

Sedan Autio-bron stängts av Trafikverket rullar Kaunis Irons malmtransporter via Pajala längs en ny sträckning. En omväg på cirka 18 kilometer. Riktigt hur länge den alternativa transportvägen ska gälla vet ingen i skrivande stund.

– Just nu utreder de bron och de säger sig ha hittat sprickor i bron. De provbelastar, testar och mäter. I dagsläget vet vi inte mer än så. De måste givetvis undersöka detta och sätta säkerheten främst, säger Lars Wallgren, logistikchef Kaunis Iron.

Visst stämmer det att Autiobron finns med i MAKS-projektet där Trafikverket förstärker olika delar av ordinarie transportvägen?

– Det stämmer. Byggstarten låg i den planen på 2023 för just Autiobron, men vi får väl se hur Trafikverket tänker nu.

Det är över en miljard i den investeringen där ni stöttar med 127 miljoner?

– Vi vill givetvis att vägarna ska bli så säkra som möjligt inte bara för oss utan för alla trafikanter.

Vi lägger utöver det sex miljoner per år för att förstärka underhållet och uppgradera standarden löpande.

Inför omläggningen av trafiken besiktigade ni den nya vägsträckan och utifrån det fattades ett antal beslut, berätta.

– Vi har sedan tidigare bestämt att våra lastbilar inte kör om varandra och det fortsätter gälla. På väg 983 har vi sänkt hastigheten till 50, vi kör bara ett ekipage åt gången över bron över Harrijoki och tillsammans med Trafikverket ska vi få upp förstärkt skyltning för korsningar på några ställen. Vi för hela tiden en dialog kring trafiksäkerheten med Trafikverket.

– Vi kör även skyddsronder rutinmässigt där vi kör vägsträckan och granskar eventuella risker och fattar nya beslut om det behövs. Våra chaufförer rapporterar också löpande in riskobservationer så att vi kan vidta åtgärder innan något händer.

Allmänheten har hört av sig med allt från kreativa förslag på lösningar till mer all-

+70%

Järnmalmpriset rusar, terminspriset i Singapore har gått upp 70 procent i år.

”Fungerar det hos oss fungerar det överallt.”

LARS WALLGREN, LOGISTIKCHEF KAUNIS IRON, OM PILOTPROJEKTET MED ATT TESTA ELLASTBIL I ETT ARKTISKT KLIMAT.

säkra som möjligt”

Lars Wallgren, logistikchef Kaunis Iron. Foto: Petra Älvstrand

männa frågor. Det verkar finnas ett stort engagemang där ute?

– Ja, tack alla. Det är både värdefullt och kul att vi känner ett så starkt engagemang. Det har kommit in många intressanta tankar till oss.

Flera har frågat om ”genvägen”, varför inte den vägen byggdes och ifall den kan vara aktuell som en ny lösning?

– Det var en idé som var uppe under Northland-tiden. Som jag förstätt det tittade de på att dra en väg från gruvan och rakt västerut till söder om Junosuando, men när konkursen blev ett faktum lades planerna på is. Sedan dess har det inte hänt

Vi har sedan tidigare bestämt att våra lastbilar inte kör om varandra och det fortsätter att gälla.

något. Nu jobbar Trafikverket med att förstärka de vägar som nu är aktuella för över en miljard kronor. Så för dom är det nog inte aktuellt att bryta en ny väg. Den skulle i så fall också korsa myrar och renbetesmarker, så det skulle kräva ett omfattande tillståndsförfarande innan det bygget kunde starta.

Hur ser samarbetet ut med Trafikverket?

– Vi jobbar i ett nära samarbete där vi stämmer av minst en gång per månad. Vi går igenom hur läget ser ut. Det är de som bestämmer villkoren, vilken vikt vi kan köra med på aktuell sträcka eller bro, konstaterar Lars Wallgren. ○

KRÖNIKA

Klas Dagertun

VD, KAUNIS IRON

Lång väntan på nytt tillstånd förlängs

TROTS ATT OMVÄRLDEN drabbats av en pandemi har vår verksamhet faktiskt gynnats ur ett marknadsperspektiv med stark efterfrågan och stigande priser. Mycket tack vara ett urstarkt Kina.

I år har vi dessutom glädjande nog ökat produktionen till nästan 2,2 miljoner ton järnmalmkoncentrat.

Visst har det funnits utmaningar också. Nu senast avstängningen av bron över Autioälven som reducerat vår transportkapacitet och inneburit omlodning av trafiken längs en sträcka vi helst skulle undvika. Hela MaKS-projektet, som upprustningen av vägen från Kaunisvaara till Pitkäjärvi kallas, har också inneburit en hel del störning under hösten. Vi är dock otroligt glada över att en investering på hela 1,2 miljarder kronor genomförs. Viktigast av allt – det förbättrar säkerheten väsentligt på våra vägar för såväl medtrafikanter, boende längs vägsträckan och våra malmbilschaufförer. Här är vi också med som finansär och bidrar med 127 miljoner kronor.

Ända sedan starten av vår verksamhet har vi känt oss beskjutna av myndigheter i den så viktiga tillståndsfrågan. Det gällande tillståndet har starkts ifrågasatts och till och med begärts att återkallas. Ur ett rättssäkerhetsperspektiv är det en principiellt viktig fråga. Vi delar visserligen myndigheternas syn på att verksamheten skulle må bra av ett nytt tillstånd men definitivt inte av samma skäl, det vill säga att vi inte skulle leva upp till tillståndets villkor. Av just det skälet presterade vi en ansökan om ett helt nytt tillstånd på mindre än ett år efter driftstarten 2018, vilket får betraktas som en bedrift i sig. I snart ett och ett halvt år har vår nya ansökan legat på domstolens bord. Att rättsväsendets kvarnar maler långsamt upplever vi lika tydligt som många andra. En stor trygghet i sammanhanget är dock att Mark- och miljödomstolen fler än en gång meddelat sin avsikt att genomföra en samordnad prövning av vår nya ansökan och Naturvårdsverkets begäran om återkallelse av det befintliga tillståndet. Den oro vi kände inledningsvis att plötsligt kunna stå utan ett verksamhetstillstånd känns i dag än mer avlägset. Tyvärr har pandemin försvårat och förhalat tillståndsprocessen vilket är förståeligt. Nästa viktiga steg är den syn på plats i Kaunisvaara som planeras under barmarkssäsongen 2021. Vår förhoppning är att målen därefter kan avgöras under andra halvåret 2021. Vi behöver och vill ha ett nytt tillstånd så snart som möjligt.

Med två lyckosamma år i ryggen kan vi nu lyfta blicken och planera för nästa fas. När vi startade fanns bara ett enda mål – att visa att det banne mig går att driva gruva i Kaunisvaara. Fas två handlar om långsiktighet. Vår vision är inte bara att Kaunisvaara skall ha världens bästa gruva, det vi till vardags kallar #VBG, utan vi vill säkerställa sysselsättning i generationer framåt och bidra till gruv- och stålindustrins utveckling till en hållbar näring. ○

TEMA: MILJÖ

Ahti Haaparanta har sedan starten hållit koll på testverksamheten för att analysera eventuella avvikelser och negativ påverkan av miljön.

Foto: Sten Nilsson

FÖRSTÅR OROEN – MEN SVAREN

AHTI HAAPARANTA har varit med och testat och bevakat miljöfrågorna sedan 2008. I ur och skur, bokstavligt talat.

– Vi förfinar våra tester löpande i takt med att ny teknik kommer.

I tolv år har han trampat runt i mörker, regn och ibland rena mygginvasioner för att testa vatten eller avlagringar. Samlat prover. Trampat i myrmarker och vadat i vatten. Inte alltid så där soligt och mysigt, menar han. Ändå är hans engagemang oförändrat stort.

Först i Northlands regi, nu med Kaunis Iron.

Ahti Haaparanta säger sig vara en naturmänniska, fiskar gärna och plockar svamp, men efter en längre dag av provtagning väljer han gärna soffan.

– Det är inte alltid så idylliskt, men det är ett viktigt arbete. Och även om vi inte hittat några större avvikelser under mina år så är jag väl av min egen natur både nyfiken och orolig att något ska hända.

Att allmänheten som bor i regionen oror sig förstår han och när frågorna kommer uppskattar han att de ställs.

– Det är bra att vi får frågorna, för vi har svaren. Klart att jag förstår att det finns en oro och funderingar, men vi testar och analyserar allt. Via certifierade laboratorier och i rapporter till Länsstyrelsen. Så svaren finns. Det är bättre att man frågar oss än att man går och är orolig.

Testverksamheten är i stora delar styrd av regler och direktiv, men utöver det testar Kaunis Iron själva också och håller att vakande öga på alla potentiella problem.

– Vi gör egna enklare stickprov hela tiden. Skulle vi se något vi undrar över skickar vi in prover till laboratoriet. Sedan har vi en

mängd automatiserade mätstationer som ger oss data löpande.

Med din erfarenhet, som har varit med sedan starten, hur skulle du säga att gruvans miljöpåverkan har varit?

– Vi har koll på vattendragen och det ser bra ut där. Det kan vara en poäng att påpeka att vi inte pumpar ut processvatten hela tiden. Det kanske folk tror, men så är det inte. På sommaren kan vi pumpa ut regnvatten också. Men vi pumpar alltså inte hela tiden.

– Jag minns att vi pratade med ett företag om att rena vårt processvatten ytterligare, men deras analyser sa att det redan var rent.

FÖR SENASTE NYTT – FÖLJ OSS PÅ FACEBOOK!

Vi rapporterar dagsaktuellt om det som händer och det som påverkar dig. Här kan du också ta del av våra lediga tjänster.

TEMA: MILJÖ

Inget kontorsjobb. De flesta dagar bär det av ut i naturen.

Tester tas hela tiden för att bevaka alla eventuella risker.

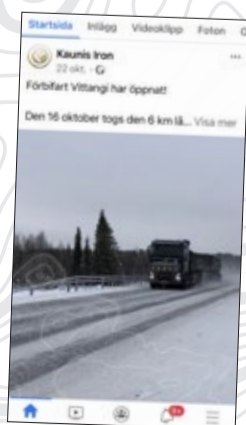
Det är bättre att man frågar oss än att man går och är orolig.

N FINNS

– Vår miljöpåverkan skulle jag nog säga till större delen handlar om våra malmtransporter. Den tydligaste påverkan vi har på lokalsamhället är väl att vi har tung trafik på vägarna.

Det har ibland tagits prover på uppdrag av allmänheten och resultaten har skapat oro. Vad kan du säga om det?

– De tester vi gör regleras och sker enligt tydliga direktiv för att säkerställa resultaten. Det är viktigt att testerna görs på rätt sätt enligt nationell standard. Det är väl det första. Sedan ska du också förstå att det helt naturligt i vår natur finns en mängd ämnen som kan se oroande ut, men de är faktiskt helt normala. ○

TEMA: MILJÖ

INGA TECKEN PÅ NEGATIV

ANNA SUNDELIN från konsultföretaget Pelagia vet det mesta om vattendragen runt Kaunis Irons anläggning. Med mätdata från 2008 kan hon se utvecklingen. – Vattendragen mår generellt bra, vi kan inte se att något blir sämre, konstaterar hon.

Anna Sundelin kan konstatera att vattendragen runt Kaunis Iron mår bra.

Kaunis Irons gruvdrift är industriell. Det är stora maskiner och omfattande verksamhet i volymer och leveranser. Allt satt under lupp av kontrollmyndigheterna, men även bolaget själva. Driften får inte ha en negativ påverkan på natur och miljö, därför mäts och analyseras löpande bland annat alla närliggande vattendrag.

I höst har en ny omgång tester genomförts. Denna gång av Pelagia och en av de som tagit prover är Anna Sundelin. Hon har besökt området och utfört tester sedan 2018.

– Det är undersökt under lång tid så vi kan följa data och förändringar sedan 2008. Det finns naturliga variationer i biologiska undersökningar. Så det är bra att kunna utläsa det när man har data över fler år. Väder kan givetvis också påverka de tester vi gör vid ett tillfälle.

Testverksamheten är väldigt konkret och hantverksmässig. Man skrapar av alger från stenar, synar botten med vattenkikare, tar vattenprover och provfiskar.

– Det är ett jobb som är väldigt roligt när det är fint väder, men det är klart att i regn och blåst så är det lite tyngre. Det är fysiskt krävande, vi får ibland gå långt med utrustningen i oländig mark för att ta oss dit vi ska. Men, visst, ibland sitter man i solen och äter lunch, då glömmar man nästan att man jobbar.

Vad har ni egentligen kunnat utläsa av alla tester som gjorts?

– De år jag har varit med från 2018 har testerna främst visat på god och hög ekologisk status på samtliga vattendrag. Det finns fem steg på skalan, god och hög är de två högsta. I Patojoki har vi haft ett något lägre index. Det är ett vattendrag som är lite olikt de andra. Det strömmar lugnt och har en botten som består av lera och silt jämfört med de övriga vattendragen där botten utgörs av block, sten och sand. Så det skapar variation i resultaten som beror på naturliga skillnader mellan vattendragen.

– Vattendragen generellt mår bra. Sjön Kaunisjärvi har en något högre näringshalt, men det har sett ut så historiskt vad vi kan se. Och vi kan inte se att det blir sämre. Vi har faktiskt inte hittat något oväntat under de här åren.

Hur görs då de olika testerna?

Vi bad Anna Sundelin ta oss igenom testmetod för testmetod.

– Metoderna som genomförs är standardiserade enligt nationell standard. Det gör att alla mätningar kan jämföras. Det blir en kvalitetssäkring. Då provtagningarna utförs enligt standard kan man sen använda insamlad data till att beräkna olika index som är framtagna av Havs- och vattenmyndigheten.

Undersökning av bottenfaunan:

– Vi analyserar vilka arter som finns. Ofta är det strömlevande insekter såsom olika typer av sländor, men det kan också vara små musslor och snäckor. Även små kräftdjur. Vissa arter kan vara indikatorer på

Isabell Svensson och Anna Sundelin från Pelagia analyserar vattendragen i detalj.

hur vattenkvaliteten är. Dagsländor är till exempel känsliga för lågt pH-värde. Finns dom i vattendraget är det ett tecken på att det är naturligt (medel) pH-värde. Vissa arter gynnas av ökad näring också.

Inventering av flodpärlmussla:

– Vi hittade inga flodpärlmusslor där vi sökte. De är beroende av öring och lax för att fortplanta sig. Vi vet redan att Torneälvs-

systemet i tidigare undersökningar hos Länsstyrelsen visat på svaga bestånd av flodpärlmusslor.

Inventering bottenvegetation:

– Dels tittar vi med vattenkikare och dels med en GoPro-kamera där vi filmar botten. Vi artbestämmer alla växter vi kan hitta. Och bedömer även hur stor mängden är av arten. Vissa arter kan gynnas av ökande näring och det kan slå ut annan växtlighet.

Elfiske:

– Det gör man i vattendrag där det är strömt. Vi skapar ett elektriskt fält i vattnet via en strömstav där vi skickar ut pulser av ström. Det bedövar fisken i cirka en till två meters radie, då kan vi håva in dem och lägga dem i en hink med vatten. De skadas inte, men vi kan mäta och väga och artbestämma. Fisken som fångas visar att

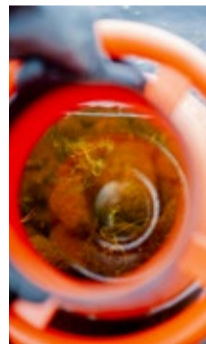
De år jag har varit med har testerna främst visat på god och hög ekologisk status på samtliga vattendrag.

TEMA: MILJÖ

PÅVERKAN HITTAS

Foto: Sten Nilsson

Isabell Svensson, Mats Uppman och Anna Sundelin samlar in prover av alla de slag för analys.

de vanliga arterna finns där. I Muonioälven får vi öring och i Kaunisjoki fick vi harr. Vi kan konstatera en normal fauna. Det finns inga skäl att oroa sig över att fisken ska vara påverkad.

Provfiske:

– Det sker via nätfiske. Vi väger och mäter all fisk och ofta mäter vi metallhalt i fisken. Oftast i abborre. Vi fiskar med olika maskstorlekar på näten för att kunna se hela populationen. Så genom det kan vi reda ut storlekar och bestånd av olika arter.

Sedimentprover:

– Man tar en kärna med ett rör i botten (sedimentet) så att man får med sig en bit av bottenlagret. Där kan man analysera om det finns några metaller via laboratorieanalyser av proverna. Vi hittar inga förhöjda halter av metaller i sediment.

Det finns normala mängder som finns naturligt i naturen.

Växtplankton:

– Vi provtar med en slang som man tömmer i en hink, sedan tar vi vattnet i en flaska som analyseras i mikroskop. Vissa arter kan berätta om vattnet är surt eller näringsbelastat. I Kaunisjärvi är det högre näringshalter. Proverna från 2009 visar att

det har varit på samma sätt sedan dess. I Kaunisjärvi är mörkt den dominerande fiskarten, vilket är en art som gynnas i näringsrika vatten där planktonbiomassan oftast är hög eftersom den livnär sig främst på plankton.

Påväxtalger:

– I vattendrag och sjöar undersöker man påväxtalger, som till största delen oftast utgörs av kiselalger. De växer på olika substrat såsom stenar, växter och grenar. I metoden skrapar man alger av fem knytnävsstora stenar, algerna skrapas med hjälp av en tandborste och konserveras i etanol. Algerna analyseras med mikroskop på labb. På samma sätt som växtplankton kan påväxtalgerna berätta om vattnet är surt eller näringsbelastat. ○

Vi får ibland gå långt med utrustningen i oländig mark för att ta oss dit vi ska.

Ny stor biltvätt efterlängtd. Foto: Pär Bäckström

Nya spolhallen tvättar rent

I november öppnade Junosuandos största spa. Spolhallen Save it Truck Wash.

– Nu blir våra lastbils-ekipage ännu renare, konstaterar Mikael Wahlberg, Kaunis Iron.

En enorm biltvätt, med automatisk underspolning och högtryckstvättar som går i räls över och kring lastbilarna. I november öppnade den nya spolhallen i Junosuando och den ivrigaste kunden får nog sägas vara Kaunis Iron.

Mikael Wahlberg är väldigt nöjd med resultatet.

– Det blir väldigt rent. Det tar bort grus, sand, is, snö och allt egentligen. Vi har tidigare inte haft möjlighet till underspolning, så det är en klar förbättring.

Vinsterna blir flera.

– För våra förare är det förstås roligt att kliva in i en ren bil. Och för verkstaden betyder det att de får in ett rentvättat ekipage som ska servas. Det är en bra arbetsmiljöförbättring för dem också.

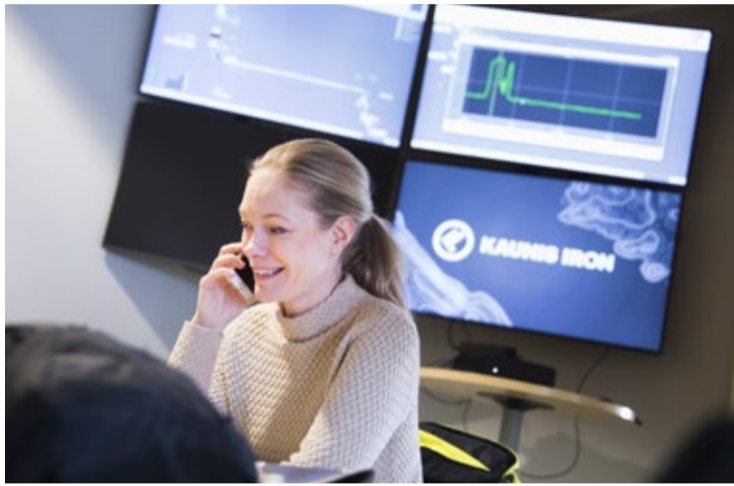
Bilarna kommer dessutom vara rena när de kör längs vägarna, så eventuell damning från fordonen minimeras.

– Vi tvättar cirka 60 tvättar i månaden, så varje bil tvättas två gånger i månaden. Det kan förstås bli någon extratvätt för någon bil.

Kan vi slå fast att det här är Junosuandos största spa?

– Ja, haha, det kan man gott påstå, konstaterar Mikael Wahlberg. ○

Rekordleveranser mitt i Coronakrisen

Åsa Allan gläds åt leveranserna.

Foto: Pär Bäckström

TROTS PANDEMIN går det bra för Kaunis Iron, rekordleveranser och högt världsmarknadspris på järnmalm gör att alla kurvor pekar uppåt.

– Det känns nästan obekvämt, vi ser hur många viktiga branscher går på knäna. Många tvingas säga upp och permittera, men förhoppningsvis kan vår framgång gynna näringslivet regionalt, säger Åsa Allan, vice vd Kaunis Iron.

2020 är ett år kantat av kris, pandemi och minst sagt utmanande förhållanden för många branscher. Men, gruvindustrin går för fullt. I Kaunis Irons fall betyder det att företaget kör för full maskin för att tillgodose marknadens behov av järnmalm.

Det går alltså bra mitt i den globala Coronakrisen?

– Det går faktiskt jättebra. Det har gått bra hela 2020. Produktionen har rullat på. Det som gör det extra bra är den starka efterfrågan som finns på järnmalm som driver upp de nu höga världsmarknadspriserna. Det är priser på rekordnivåer idag. Det har gett oss en förutsättning att bygga upp en stark kassa för att klara den nedgång som kommer att komma, säger Åsa Allan, vice vd Kaunis Iron.

Mycket verkar tala för att Kaunis Irons framgång spiller över på det lokala näringslivet?

– I Pajala var arbetslösheten lägre i oktober i år än 2019, konstaterar Åsa Allan.

I våras var situationen mer präglad av en allmän oro?

– Det fanns en stor osäkerhet under första halvåret när världen insåg att vi var i en pandemi. Vi

visste inte riktigt hur det skulle utvecklas. Men det vi kan se nu är att Kina som var först ut i pandemin har dragit igång nu. Det är där vi ser den stora efterfrågan. I Europa och Mellanöstern minskade efterfrågan under våren, så vi har ställt om mot Kina under året.

Marknadspriset på järnmalm har under krisåret klättrat mot nya rekordnivåer?

– Kinas efterfrågan driver på utvecklingen, sedan har vi ett minskat utbud av järnmalm från Brasilien på grund av två större dammolyckor inom gruvnäringen som också driver upp priserna.

Under året har Kaunis Iron också ökat sina leveranser i ren volym. Stämmer det?

– Vi har installerat ett till pressluftsfiltret i anrikningsverket, vi går från tre till fyra, vilket gör att vi har en möjlighet att klara att köra en större volym. Det har varit en flaskhals tidigare för oss.

Kaunis Iron har haft en målsättning om att leverera 2 miljoner ton per år, just nu pekar det mesta mot att resultatet blir större.

– Vi kommer att nå 2,1 miljoner ton som det ser ut nu. Vi skulle kunna klara 2,3 miljoner ton, men

Rekordnivåer på både leverans och pris gör att Åsa Allan kan glädjas åt ett bra år, trots Coronapandemin. Foto: Pär Bäckström

om vi ska nå det måste ingående järnhalt i malmen vara högre.

Kaunis Iron kan alltså jobba i medvind mitt under Coronakrisen och när det gäller smittspridningen har bolaget inte heller drabbats direkt i driften.

– Vi har inte drabbats av pandemin på plats, vi har klarat oss bra med ett relativt lågt antal sjuka. Det hade kunnat påverka produktionen, men vi har haft enstaka

Det är priser på rekordnivåer idag.

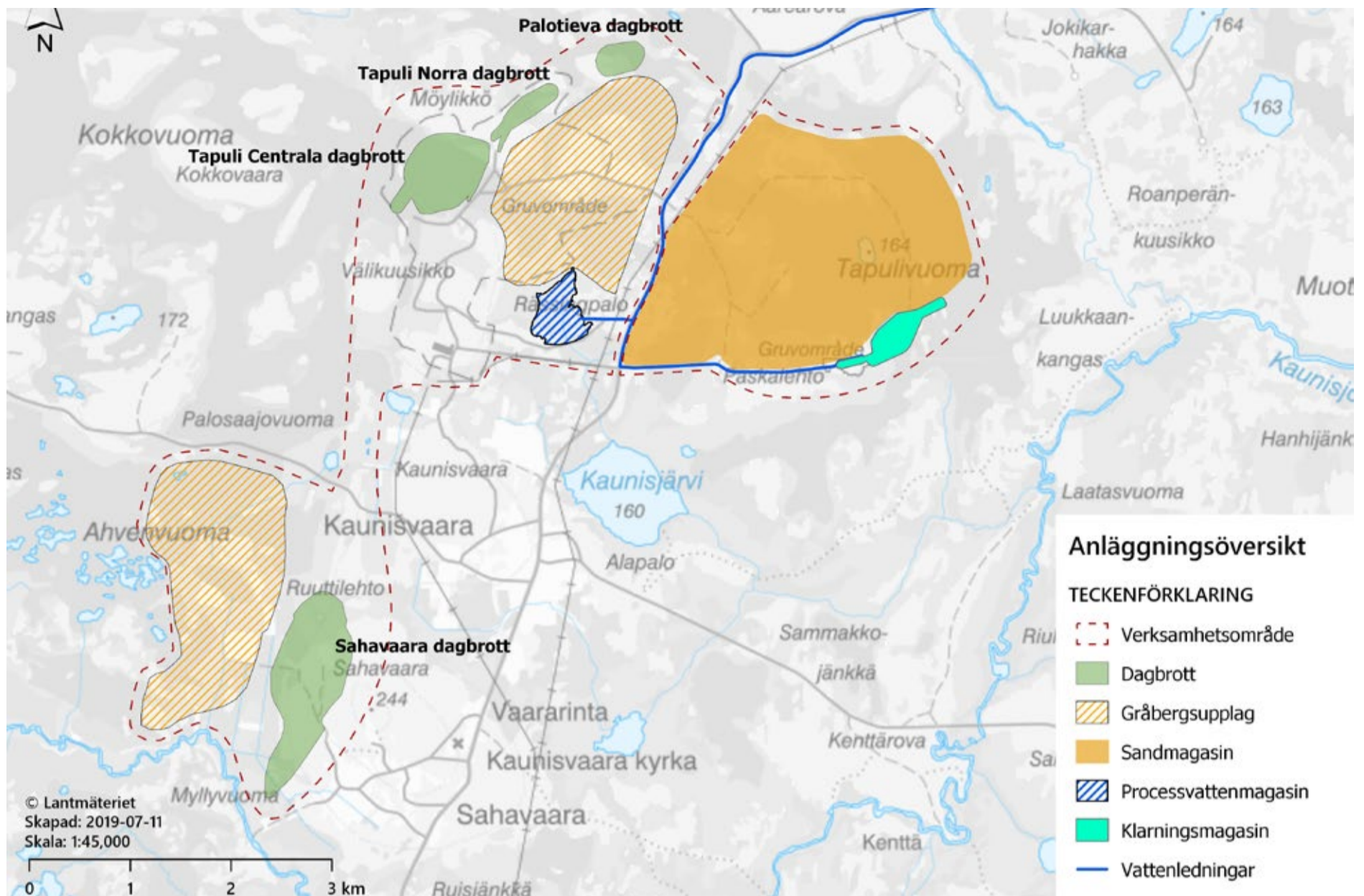
fall och ingen större spridning här som tur är.

Hotet har mer kommit från ett oväntat håll.

– När Finland stängde gränserna blev vi oroliga, vi har tio procent

som jobbar hos oss och bor i Finland och det vara en osäkerhet hur det skulle påverka oss och våra medarbetare. Men tack och lov löste det sig så att de kunde fortsätta jobba över gränsen, konstaterar Åsa Allan. ○

Översiktskarta över närområdet för verksamheten. Kartan visar de fyra (planerade samt existerande) dagbrotten Palotieva, Sahavaara, Tapuli Centrala, Tapuli Norra, sand- och klarningsmagasinet och gråbergssupplagen.

”Flera fyndigheter är intressanta för oss”

UTAN MALM, INGEN GRUVA. Det är sanningen som driver nye chefsgeologen Johan Högnäs arbete:

– Ja, absolut, prospektering är skattjakt för vuxna.

Prospektering är ett tidsödande arbete. Att leta efter brytvärd malm tar årtal. Arbetet sker stegvis och när en borrhög väl sätter diamantborren i marken är det sista steget i en lång process av tester och analyser. Prospektering är också arbetet som bygger framtiden, som avgör hur länge en gruva kan existera och vara verksam. Löpande måste nya fyndigheter hittas, analyseras och värderas vara brytvärda utifrån rådande marknadsläge.

JOHAN HÖGNÄS är chefsgeolog på Kaunis Iron och ryggar inte inför ansvaret att hitta gruvbolagets framtida fyndigheter:

– Nä, det känns bra. Jag har en historia i de här projekten så jag känner till de här fyndigheterna bra. Saha-

vaara och Pellivuoma har jag koll på. Sahavaara är ungefär lika stor som Tapuli, medan Pellivuoma är något mindre. Så det känns bra.

Finns det fler fyndigheter än de två i närområdet?

– Det beror lite hur man ser på det. De malmkroppar som vi har sett finns på ett visst djup. De är inte helt uppbörade och undersökta ännu. I dagsläget är de inte de mest intressanta, men de finns där.

– Beroende på hur tekniken utvecklas så kan de bli intressanta. Det beror på om de är ekonomiskt brytvärda, att kostnaden att bryta inte överstiger marknadsvärdet. Sedan finns det mindre malmkroppar som ligger som i ett pärlband från Tapuli. Vissa är borrhögade och andra inte. De kanske blir brytvärda i framtiden.

Johan Högnäs, chefsgeolog Kaunis Iron.

Detektivarbete eller skattjakt?

Foto: Petra Älvstrand

Det finns alltså mer. Men hur ser prospekteringsarbetet ut just nu?

– Sahavaara kommer vi att borra upp nu ytterligare, för ett så kallat metallurgiskt test. Vi får mer exakt information då.

Johan Högnäs berättar att malmen klassificeras, i mångt och mycket beroende på hur mycket man vet om fyndigheten. Mineraltillgångar är uppdelade i tre olika klasser beroende på hur väl undersökta de är.

När så en brytplan finns och fyndigheten är ekonomiskt värderad kan den uppgraderas till mineralreserv.

– Prospektering tar tid, det är som att lägga ett pussel. Det kostar också

mycket pengar att bedriva prospektering. I dagsläget har vi en bra bild av malmerna i området, men det kan finnas andra metaller här också. Det finns ett bälte av guld- och kopparfyndigheter regionalt här uppe i både Sverige och Finland, så det är inte otänkbart att det kan finnas här hos oss.

Det låter som ett detektivarbete?

– Ja, absolut, det är skattjakt för vuxna, det är verkligen spännande att jobba med. Men det är tidskrävande så du måste ha tålamod. ○

SÅ FUNKAR PROSPEKTERING

1. Första genomförs geofysiska mätningar. Letar man järnmalm/magnetit kan man flyga med helikopter och mäta magnetism. Magnetit är magnetisk. Då kan man se vilka områden som kan vara värda att undersöka mer.

2. Moränprovtagning på ett större område kan vid analysen visa var man har förhöjda metallhalter i moränen. Här måste man också beräkna hur den har rört sig sedan istiden.

3. Till slut hittar vi malmen i fast berg och då kan vi börja provbörja.

Nye platschefen Dick Jonasson tog sikte norrut tillsammans med Erika, Siriwan och Junior. Nu är de mitt i äventyret i Pajala.

Foto: Tomas Bergman

”Jag tycker om engagemanget”

DICK JONASSON är ny platschef för Kaunis Iron. Flyttlasset från Finspång landade i Pajala nu i december.

– Utmaningen med jobbet och närheten till naturen avgjorde för oss, det känns fantastiskt att vara här.

Beslutet att flytta norrut till Pajala och jobbet som Kaunis Irons platschef tog Dick Jonasson tillsammans med familjen. Och det var ett enigt beslut. Flytten kan ses vara lång, men det finns ändå lite av en återkomst över flyttlasset.

– Jag jobbade i Svartlidengruvan i Lycksele för Dragon Mining under en tid och vi trivdes bra där. Så lite har vi nog längtat norrut igen. Vi gillar att vara ute i naturen och att hålla igång, lite friskisar. Så det passar oss bra.

– Sedan tycker jag om mentaliteten och engagemanget hos människorna här uppe. Det är på något vis starkare. Du behöver inte be om hjälp, alla ställer upp för att det är viktigt att lösa problem. Det gillar jag.

Alla ställer upp för att det är viktigt att lösa problem.

FAMILJEN BESTÅR AV frun Siriwan, 11-åriga Erika och 14 månader gamla Junior. 18-åriga Emy blev kvar i Norrköping där hon utbildar sig och har pojkvän. Att det skulle landa bra för alla i familjen var viktigt och nu har allt löst sig på ett bra sätt. Så bra att flytten skedde en månad tidigare än beräknat.

– Det är riktigt skönt. Det känns bra att jag kan börja lära mig Kaunis Iron nu, få vara med i processerna och få överlämningar gjorda. Jag har jobbat tidigare som HR-chef, säkerhetsansvarig, produktionsansvarig och platschef, så jag har en bred erfarenhet med mig, det känns bra.

NÄR INTERVJUN GÖRS har familjen precis hunnit få sitt första dygn på plats, men intrycket är starkt positivt.

– Alla arbetsplatser är olika och jag vill lära känna folket som jobbar i företaget, så jag kommer att vara ute mycket i verksamheten nu. Jag tycker

FAKTA

Namn: Dick Jonasson.
Roll: Platschef Kaunis Iron.
Ålder: 52 år.
Familj: Fru och tre barn.
Hobby: Natur, plocka bär och svamp (mest min fru). Och träning, sprungit Lidingöloppet, åkt Vasaloppet. Tittar också mycket på fotboll (PL). Liverpool är laget som jag följt sedan jag var barn.
Tidigare arbetsplatser: Produktionsansvarig på SKF Mekan AB i Katrineholm, säkerhetsansvarig på Zinkgruvan i Askersund, platschef på Svartlidengruvan, Dragon Mining, i Lycksele och produktionsansvarig på Outokumpu i Finspång.

den närheten är viktig. Jag har träffat några gånger och tycker det känns otroligt bra. Jag har fått ett väldigt bra bemötande av all personal.

Förutom naturen och läget, vad gjorde att du tackade ja till det här jobbet?

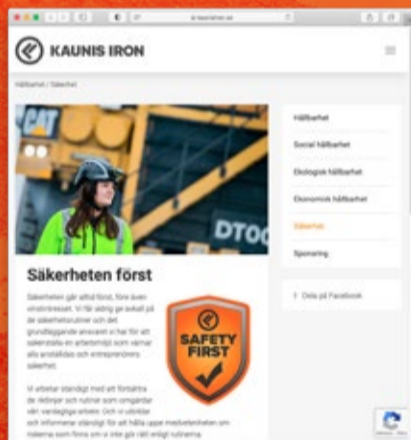
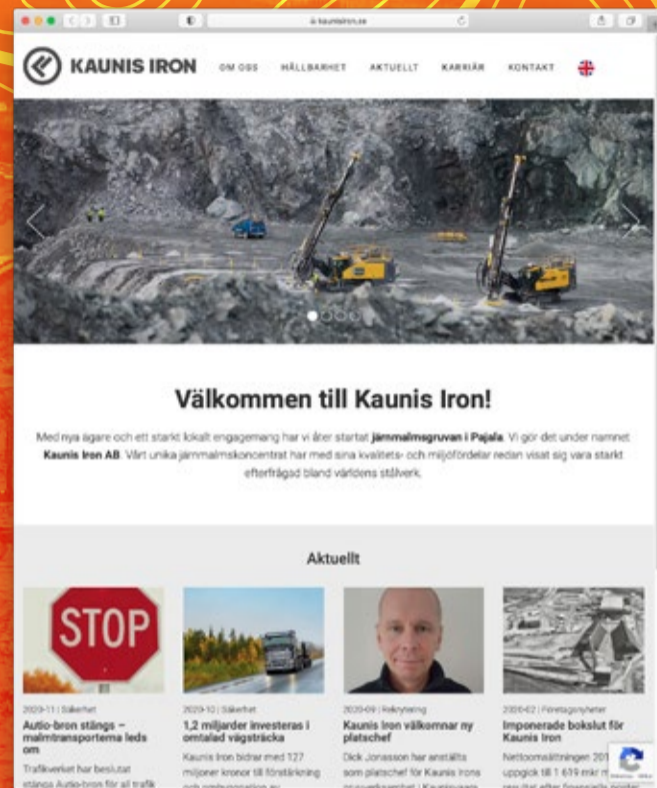
– I somras åkte jag upp till Pajala med Kaunis Irons vd Klas Dagertun. Jag gillade verkligen resonemangen kring långsiktigheten, att man vill bidra och värna kommunen och personalen. Allt det där gillar jag. De grundläggande värderingarna känns sunda och bra. Det passar mig. Sedan är man relativt nystartade och växer. Jag vill verkligen vara med och hjälpa till på den resan.

Vilken blir din allra första utmaning?

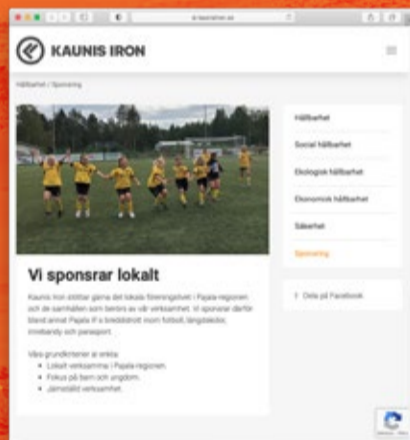
– Det är att köpa skidor. Jag har hört att det finns ett elljusspår här någonstans, haha! ○

MER INFO NÄR DET PASSAR DIG!

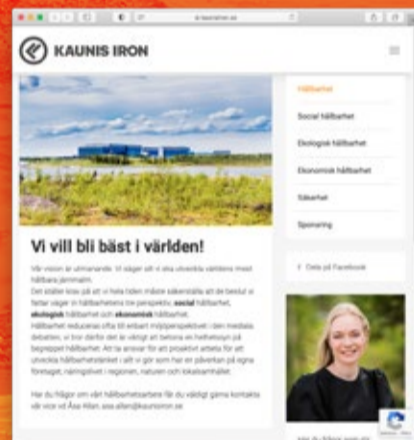
Vi har uppdaterat vår webb och adderat mer information om vår verksamhet. Besök oss gärna för att läsa mer. Självklart är du också välkommen att kontakta oss.

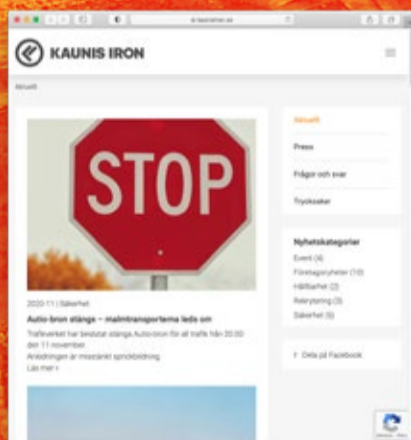
Vill du anmäla dig till vår sms-tjänst som varnar före sprängning? Läs mer under Säkerhet.

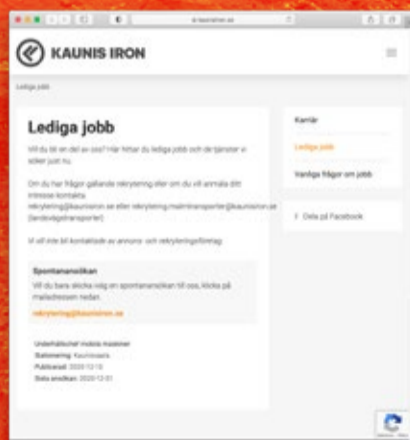
Vi stöttar lokalsamhället. Kanske har du ett projekt som svarar mot våra kriterier?

För oss är hållbarhet större än enbart miljöfrågor. Läs mer om vår syn på social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet.

Senaste nyheterna hittar du alltid här.

Under vinjetten Karriär hittar du bland annat lediga jobb.

KAUNIS IRON

www.kaunisiron.se

KONTAKT

Klas Dagertun, vd
klas.dagertun@kaunisiron.se

Åsa Allan, vice vd
asa.allan@kaunisiron.se

Sara Stridsman, HR-chef
sara.stridsman@kaunisiron.se

Lars Wallgren, logistikchef
lars.wallgren@kaunisiron.se

Dick Jonasson, platschef
dick.jonasson@kaunisiron.se

KAUNIS IRON

Huvudkontor i Pajala
Bert-Ove Johanssons väg 8.

Kontor i Luleå
Köpmangatan 56.

Kontor i Junosuando
Kirunavägen 105.

Telefon 0978 – 27 27 27.

Mejl info@kaunisiron.se
kaunisiron.se

KAUNIS AKTUELLT Ansvarig utgivare: Klas Dagertun, Kaunis Iron. Redaktör: Ronny Olovsson, Vinter. Layout: Peter Kemi, Vinter. Tryckeri: Tryck i Norrbotten. Upplaga: 4 850 ex.

VILL DU BLI EN DEL AV OSS

Vi är den nya tidens gruva och vi gör saker på vårt eget sätt. Vår ambition är att utveckla världens mest hållbara järnmalm.

Men vi förädlar inte bara mineral. Vi förädlar också naturbegåvningar.

Bland våra 340 anställda finns ungefär 30 olika yrkesgrupper. Som lastare, CE-chaufförer, geologer och gruvingenjörer.

Vill du bli en del av oss? Just nu söker vi en rad spännande tjänster. Gå in på kaunisiron.se och läs mer.

KAUNIS IRON